

Aktualisierung des Internationalen Bewirtschaftungsplans für die FGE Elbe für den Bewirtschaftungszeitraum 2022 – 2027

Aktualizace Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe na plánovací období 2022–2027

Frauke Bathe

Vorsitzende der AG WFD der IKSE / předsedkyně PS WFD MKOL
*Senatsverwaltung für Umwelt, Verkehr und Klimaschutz, Berlin /
Správa senátu pro životní prostředí, dopravu a ochranu klimatu, Berlín*

Gliederung

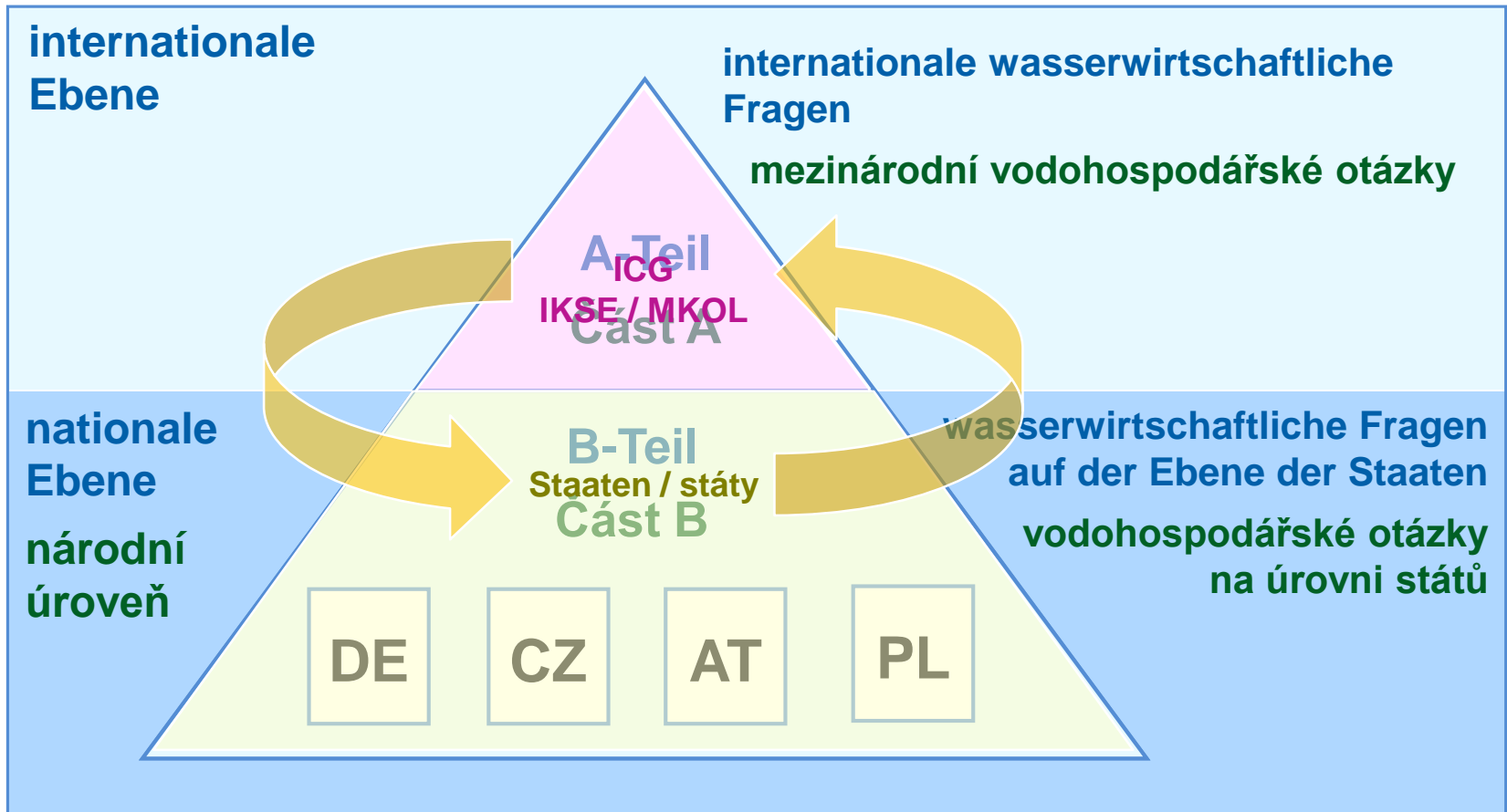
–

Osnova

- Aufbau des internationalen Bewirtschaftungsplans und Gliederung
- Überwachung und Zustand der Gewässer
- Überregionale Strategien zur Erreichung der Umweltziele
- Struktura Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe a jeho členění
- Monitoring a stav vod
- Nadregionální strategie a environmentální cíle

Aufbau des Internationalen Bewirtschaftungsplans Elbe

Struktura Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe

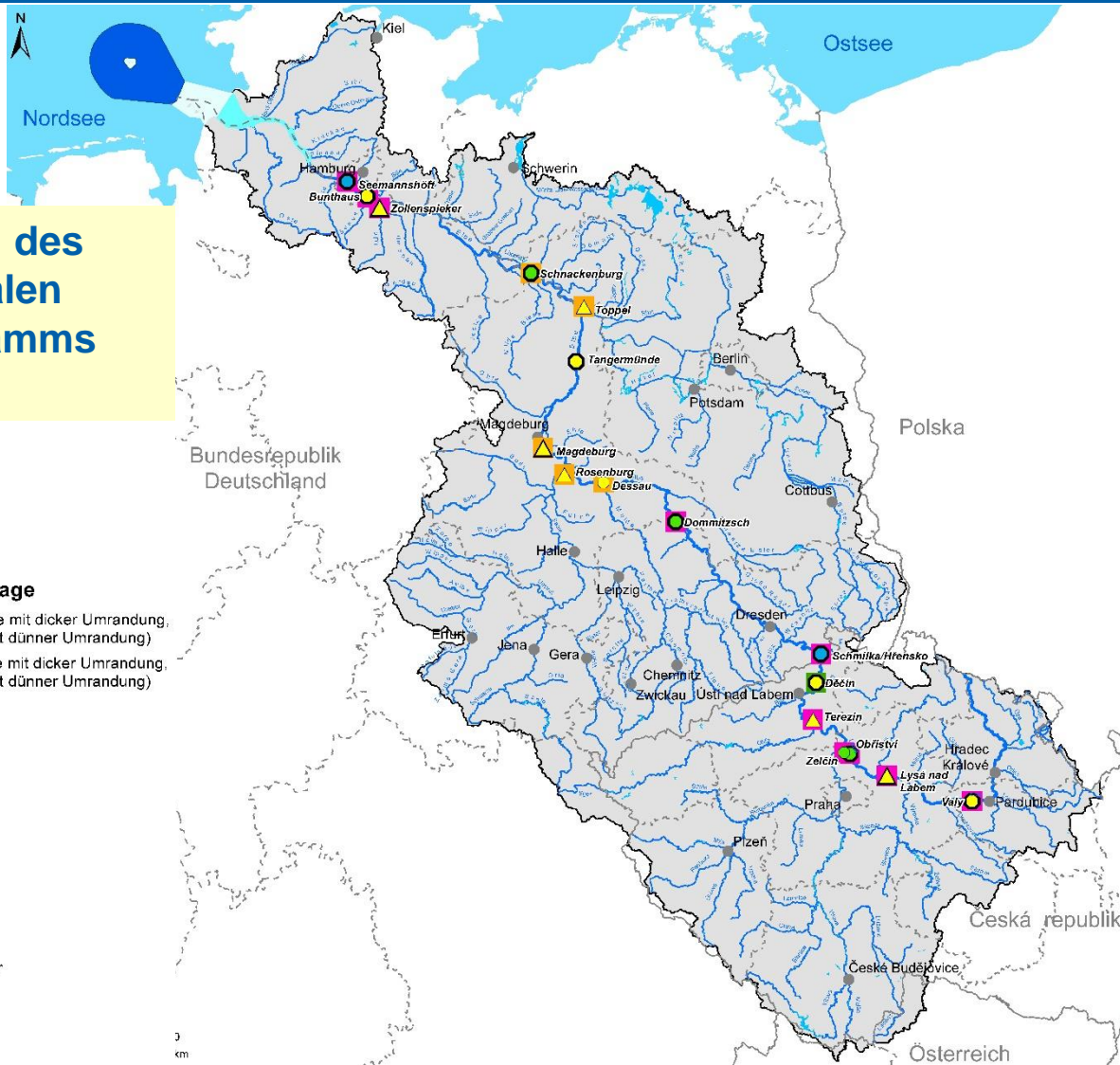

Gliederung des Teils A des IBPFGE Elbe (nicht vollständig)

Členění části A MPOP Labe (neúplně)

- Einleitung – Grundsätze, Vorgehensweise
- Allgemeine Beschreibung der IFG Elbe (incl. Anzahl der OWK und GWK) (Kap. 1)
- Zusammenfassung der signifikanten Belastungen und anthr. Auswirkungen (Kap. 2)
- Überwachungsnetze und Ergebnisse der Zustandsbewertung (Kap. 4)
- Überregionale Strategien zur Erreichung der Umweltziele, Zusammenfassung der Umweltziele (Kap. 5)
- Zusammenfassung der wirtschaftlichen Analyse der Wassernutzung (Kap. 6)
- Zusammenfassung der Maßnahmenprogramme (Kap. 7)
- Zusammenfassung der Änderungen und Aktualisierungen gegenüber dem BP 2015 (neues Kap. 13)
- Úvod – zásady, postup
- Všeobecný popis MOP Labe (vč. počtu ÚPoV a ÚPzV) (kap. 1)
- Přehled významných vlivů a dopadů lidské činnosti (kap. 2)
- Monitorovací síť a výsledky hodnocení stavu (kap. 4)
- Nadregionální strategie k dosažení environm. cílů, shrnutí environm. cílů (kap. 5)
- Shrnutí výsledků ekonomické analýzy užívání vod (kap. 6)
- Shrnutí programu opatření (kap. 7)
- Shrnutí změn a aktualizací oproti plánu povodí z roku 2015 (nová kap. 13)

Internationales Messnetz und Internationales Messprogramm Elbe Mezinárodní měřicí síť a Mezinárodní program měření Labe

Messstellen des Internationalen Messprogramms Elbe 2021

- Legende**
- Wächtermessstelle
 - Bilanzmessstelle
 - Standardmessstelle

- Art der Probenahme, Lage**
- Messtation (an der Elbe mit dicker Umrandung, an einem Nebenfluss mit dünner Umrandung)
 - △ nur manuell (an der Elbe mit dicker Umrandung, an einem Nebenfluss mit dünner Umrandung)

- Überwachungstyp**
- Überblick
 - Überblick und operativ
 - Operativ

- ▭ Flussgebietseinheit Elbe
- Staatsgrenzen
- - Länder- / Bezirksgrenzen
- Städte > 90.000 Einwohner
- bedeutende Seen
- Übergangsgewässer
- Küstengewässer
- Hoheitsgewässer

Měrné profily Mezinárodního programu měření Labe 2021

- Legenda**
- pilotní profil
 - bilanční profil
 - standardní profil

- Způsob odběru vzorků, poloha**
- měřicí stanice (na Labi tlustý obrys, na přítoku tenký obrys)
 - △ pouze manuálně (na Labi tlustý obrys, na přítoku tenký obrys)

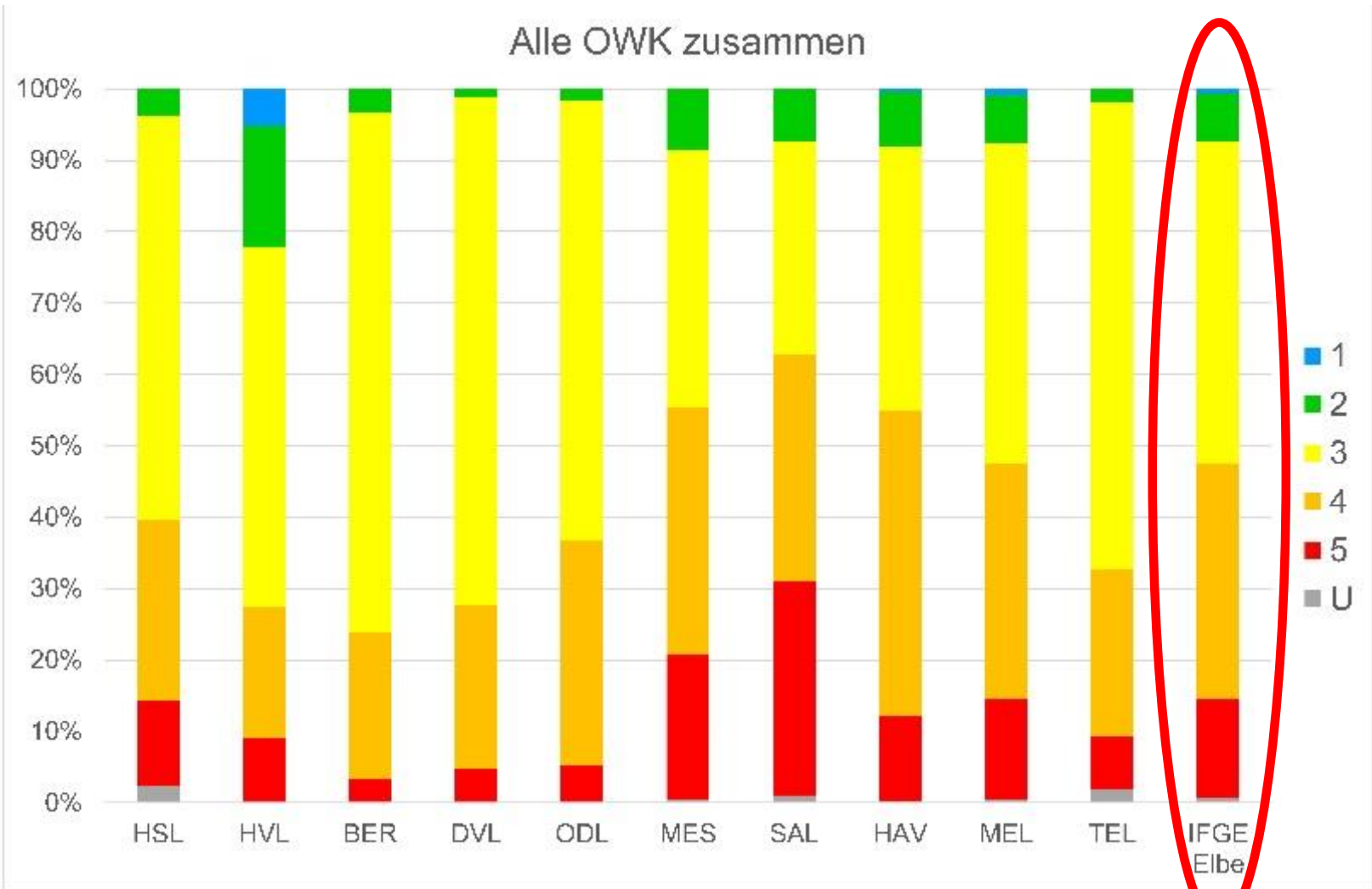
- Typ monitorování**
- situační
 - situační a provozní
 - provozní

- ▭ hranice mezinárodní oblasti povodí
- státní hranice
- - hranice spolkových zemí / krajů
- města > 90 000 obyvatel
- jezera
- brakické vody
- pobřežní vody
- teritoriální vody

Aktualisierung des internationalen Bewirtschaftungsplans Elbe

Aktualizace mezinárodního plánu povodí Labe

Bewertung des ökol. Zustands/Potenzials der OWK / Hodnocení ekol. stavu/potenciálu ÚPoV

Aktualisierung des internationalen Bewirtschaftungsplans Elbe Aktualizace mezinárodního plánu povodí Labe

Bewertung des ökol. Zustands/Potenzials der Elbe / Hodnocení ekol. stavu/potenciálu Labe

Ökologický stav:
Ökologischer Zustand der Oberflächenwasserkörper (OWK)

Ökolog. potencial
Spezifische Schadstoffe: Einhaltung der Umweltqualitätsnormen (UQN)

Specifické látky
NEK není dodržena

● UQN nicht eingehalten

velmi dobrý	dobrý	střední	poškozený	zničený
sehr gut	gut	mäßig	unbefriedigend	schlecht

gut um besser	mäßig	unbefriedigend	schlecht
dobry a lepší	střední	poškozený	zničený

Elbe-OWK, Lfd. Nr. Codes:

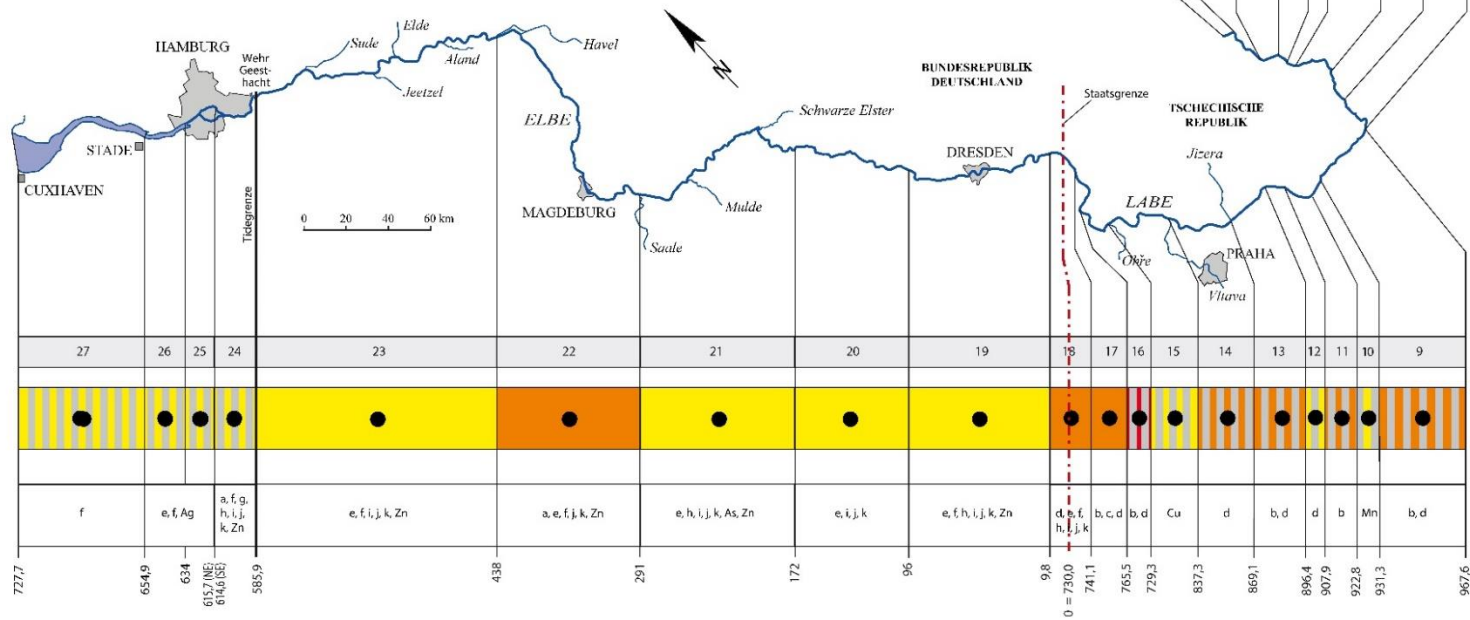
1: HSL_0010	10: HSL_1320	19: DESN_5-1
2: HSL_0020	11: HSL_1340	20: DESN_5-2
3: HSL_0060	12: HSL_1480	21: DEST_EL03OW01-00
4: HSL_2140	13: HSL_1680	22: DEST_MEL07OW01-00
5: HSL_0185_↓	14: HSL_2090	23: DENL_MEL08OW01-00
6: HSL_0310	15: OHL_0030	24: DEHH_el_01
7: HSL_0440	16: OHL_0750	25: DEHH_el_02
8: HSL_0930	17: OHL_0940	26: DESH_el_03
9: HSL_1180	18: DESN_5-0_CZ	27: DESH_T1.5000.01

Organische Stoffe:	Untersucht in:	Zeichen:	Metalle:	Untersucht in:	Zeichen:
- Beantazon	- DE (W)	- a	- Silber	- DE (W)	- Ag
- Bisphenol A	- CZ (W)	- b	- Arsen	- DE (S)	- As
- 1,3-dichlor-2-propyl (2,3-dichlor-1-propylether)	- CZ (W)	- c	- Kupfer	- CZ (W)	- Cu
- EDTA	- CZ (W)	- d	- Mangan	- CZ (W)	- Mn
- Imidacloprid	- DE (W)	- e	- Zink	- DE (S)	- Zn
- Nicotinsulfon	- DE (W)	- f			
- Omethoat	- DE (W)	- g			
- PCB 101	- DE (S)	- h			
- PCB 138	- DE (S)	- i			
- PCB 153	- DE (S)	- j			
- PCB 180	- DE (S)	- k			

Erläuterung:
- (W) = Untersuchung im Wasser
- (S) = Untersuchung im schwebstoffbütigem Sediment

km	1095,3	1085,3	1065,5	1054,6	1048,8	1041,4	1012,5	993,2	967,6
OWK	1	2	3	4	5	6	7	8	
Gesamtbewertung des ökologischen Zustands bzw. Potenzials	sehr gut	gut	mäßig	unbefriedigend	schlecht	schlecht	schlecht	schlecht	schlecht
Spezifische Schadstoffe									

IGEW - MKOL
Datenstand:
Februar 2021

Aktualisierung des internationalen Bewirtschaftungsplans Elbe

Aktualizace mezinárodního plánu povodí Labe

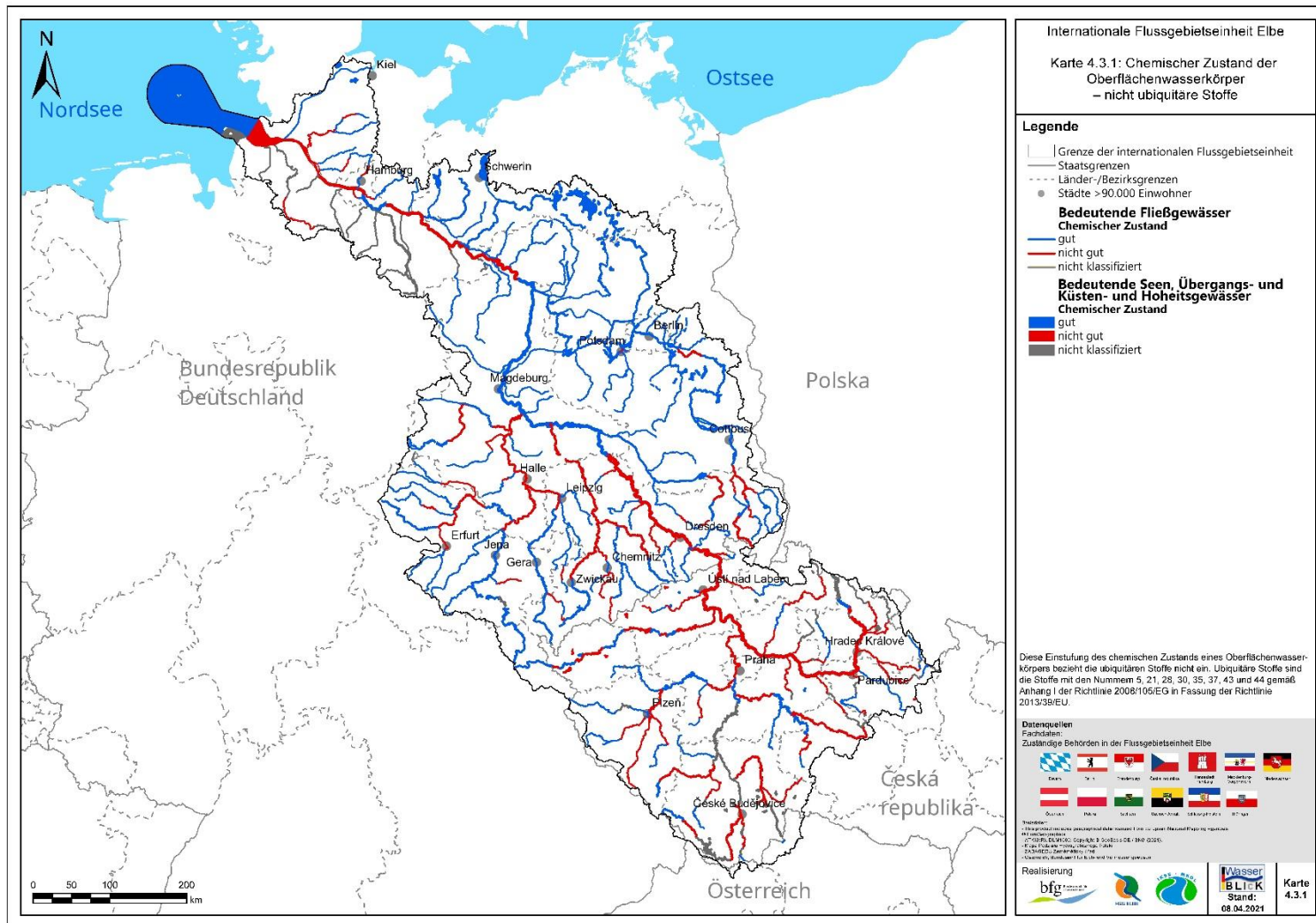
Bewertung des chemischen Zustands der OWK / Hodnocení chemického stavu ÚPoV

- Vergleich mit den EU-weit festgelegten UQN gemäß RL 2008/105/EG (RL 2013/39/EU)
- Überschreitungen von UQN:
CZ: Cd, Fluoranthen, p,p'-DDT, BDE, Hg, Ni, PAK, *PFOS, Cybutryn, Cypermethrin, Heptachlor/Heptachlorepoxid*
DE: BDE, Hg, PAK, Tributylzinn, *Heptachlor/Heptachlorepoxid, Cd, Fluoranthen, PFOS, Cypermethrin, Nitrat*
- UQN für Hg und BDE in Biota überall überschritten –
in DE pauschalisiert für alle OWK,
in CZ gilt es nur für die gemessenen OWK (keine Pauschalisierung)
- In **DE alle** OWK „nicht gut“,
in **CZ** ca. **31 %** der Flüsse und **14 %** der Seen „nicht gut“
- Porovnání se stanovenými evropskými NEK podle směrnice 2013/39/EU
- Překročení norem environm. kvality (NEK):
ČR: Cd, fluoranthen, p,p'-DDT, BDE, Hg, Ni, PAU, *PFOS, Cybutryn, Cypermethrin, heptachlor/heptachlorepoxid*
SRN: BDE, Hg, PAU, tributylcín, *heptachlor/heptachlorepoxid, Cd, fluoranthen, PFOS, Cypermethrin, dusičnany*
- NEK pro Hg a BDE v biotě je překročena všude –
v SRN paušalizováno na všechny ÚPoV,
v ČR platí pouze v útvarech, kde je rtuť v biotě sledována (žádná paušalizace)
- V **SRN žádný** útvar nedosahuje dobrého chemického stavu,
v **ČR** nedosahuje dobrého chem. stavu
31 % řek a **14 %** jezer

Aktualisierung des internationalen Bewirtschaftungsplans Elbe

Aktualizace mezinárodního plánu povodí Labe

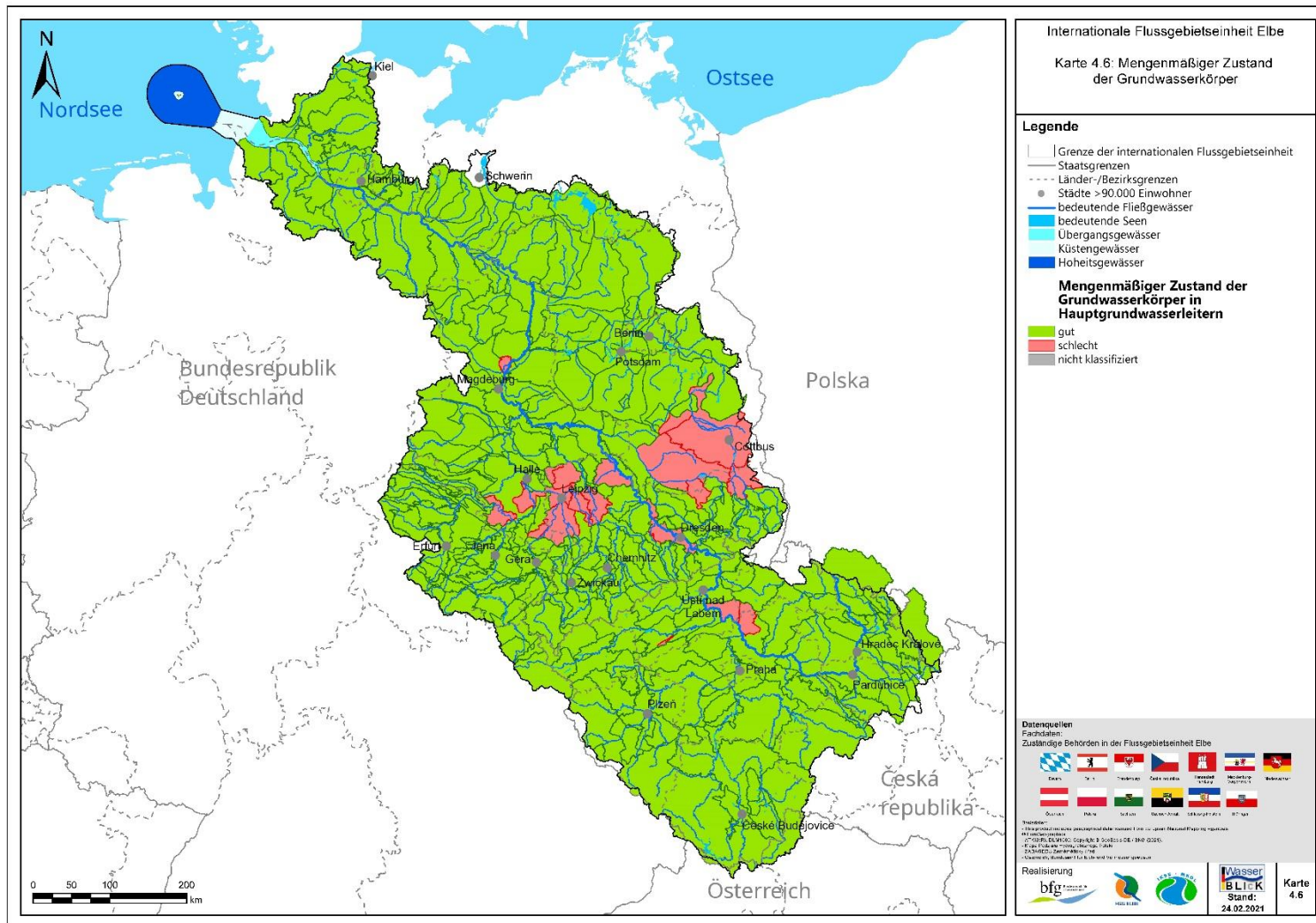
Bewertung des chemischen Zustands der OWK / Hodnocení chemického stavu ÚPoV

Aktualisierung des internationalen Bewirtschaftungsplans Elbe

Aktualizace mezinárodního plánu povodí Labe

Bewertung des mengenmäßigen Zustands der GWK / Hodnocení kvantitativního stavu ÚPzV

Aktualisierung des internationalen Bewirtschaftungsplans Elbe

Aktualizace mezinárodního plánu povodí Labe

**Fristverlängerungen + weniger strenge Ziele an Oberflächenwasserkörpern /
 Prodloužení lhůt a méně přísné cíle u útvarů povrchových vod**

	Anzahl der OWK / Počet ÚPoV	Anzahl und Anteil der OWK, bei denen Fristverlängerungen in Anspruch genommen wurden / Počty a podíly ÚPoV, u kterých je využito prodloužení lhůt				Anzahl und Anteil der OWK, bei denen weniger strenge Ziele in Anspruch genommen wurden / Počty a podíly ÚPoV, u kterých je využito méně přísných cílů			
		ökologischer/s Zustand/Potenzial / ekologický stav/potenciál		chemischer Zustand / chemický stav		ökologischer/s Zustand/Potenzial / ekologický stav/potenciál		chemischer Zustand / chemický stav	
Deutschland / Německo	3 097	2 859	92 %	3 097	100 %	20	1 %	7	0 %
Tschechien / Česká republika	678	654	96 %	291	43 %	6	1 %	20	3 %
Österreich / Rakousko	103	56	54 %	103	100 %	0	0 %	0	0 %
Polen¹⁾ / Polsko¹⁾	8								
IFGE Elbe¹⁾ / MOP Labe¹⁾	3 886	3 569	92 %	3 491	90 %	26	1 %	27	1 %

¹⁾ Bei den polnischen OWK gibt es 4 OWK mit unbekanntem ökologischem als auch chemischem Zustand und einen weiteren mit unbekanntem chemischem Zustand. Die anderen polnischen OWK erreichen den guten Zustand nicht. Die Angaben zu Inanspruchnahmen von Ausnahmen inkl. Erreichen der Ziele bis 2027 bis jetzt fehlen.

¹⁾ U polských útvarů povrchových vod jsou 4 útvary s neznámým ekologickým i chemickým stavem a jeden další s neznámým chemickým stavem. Ostatní útvary nedosahují dobrého stavu. Údaje o využití výjimek včetně dosažení cíle do roku 2027 zatím chybí.

Aktualisierung des internationalen Bewirtschaftungsplans Elbe

Aktualizace mezinárodního plánu povodí Labe

Fristverlängerungen + weniger strenge Ziele an GWK /
Prodloužení lhůt a méně přísné cíle u útvarů podzemních vod

	Anzahl der GWK / Počet ÚPzV	Anzahl und Anteil der GWK, bei denen Fristverlängerungen in Anspruch genommen wurden / Počty a podíly útvarů, u kterých je využito prodloužení lhůt				Anzahl und Anteil der GWK, bei denen weniger strenge Ziele in Anspruch genommen wurden / Počty a podíly útvarů, u kterých je využito méně přísných cílů			
		Menge / kvantitativní stav		Chemie / chemický stav		Menge / kvantitativní stav		Chemie / chemický stav	
Deutschland¹⁾ / Německo¹⁾	232	10	4 %	96	41 %	5	2 %	12	5 %
Tschechien / Česká republika	100	4	4 %	76	76 %	1	1 %	1	1 %
Österreich / Rakousko	1	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Polen / Polsko	7	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
IFGE Elbe / MOP Labe	340	14	4 %	172	51 %	6	2 %	13	4 %

¹⁾ In Deutschland wurde darüber hinaus erstmalig bei 4 GWK eine vorübergehende Verschlechterung für den mengenmäßigen Zustand in Anspruch genommen.

¹⁾ V Německu bylo kromě toho u 4 ÚPzV poprvé uplatněno přechodné zhoršení pro kvantitativní stav.

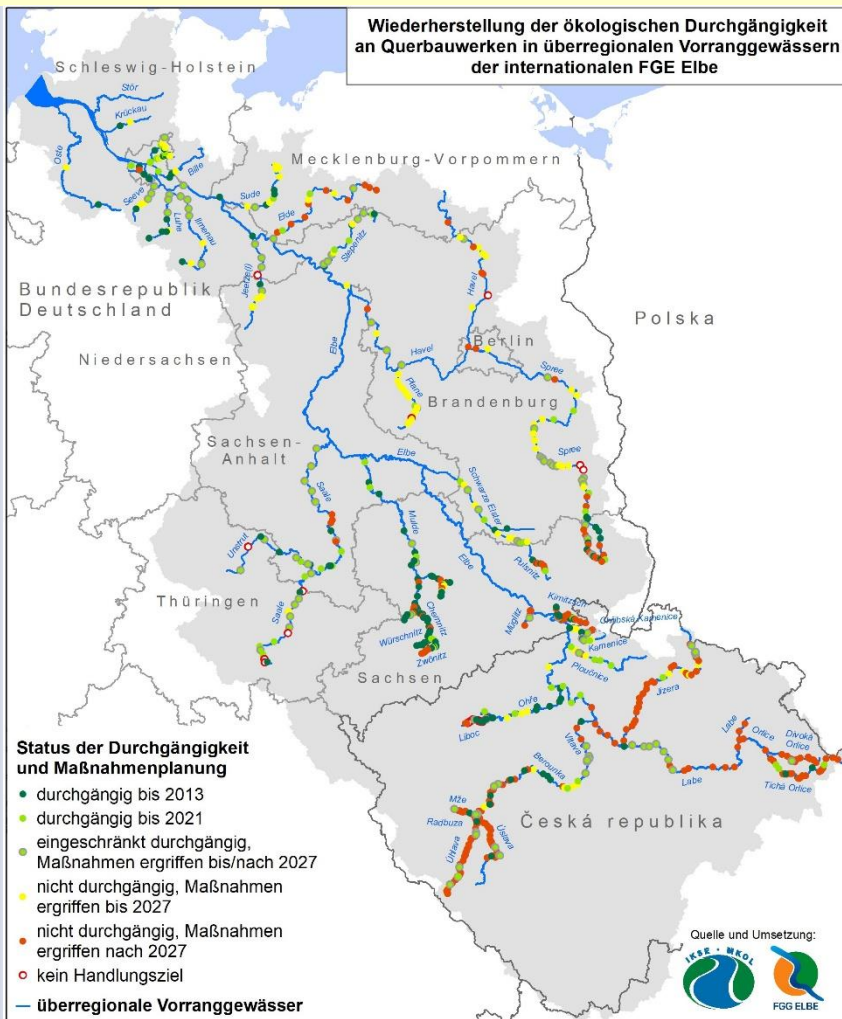
Wichtige Wasserbewirtschaftungsfragen für den 3. BWZ Významné problémy nakládání s vodami pro 3. plán. období

- Verbesserung der Gewässerstruktur und Durchgängigkeit
- Reduktion der signifikanten stofflichen Belastungen mit Nähr- und Schadstoffen
- **neu:**
Auswirkungen des Klimawandels (Niedrigwasser, Wasserknappheit, hydrologische Extremereignisse und weitere Auswirkungen)
- Zlepšení struktury a průchodnosti toků
- Snížení významného látkového zatížení živinami a znečišťujícími látkami
- **nově:**
Dopady klimatické změny (sucho, nedostatek vody, extrémní hydrologické jevy a další dopady)

Überregionale Strategien für den 3. Bewirtschaftungszeitraum Nadregionální strategie pro 3. plánovací období

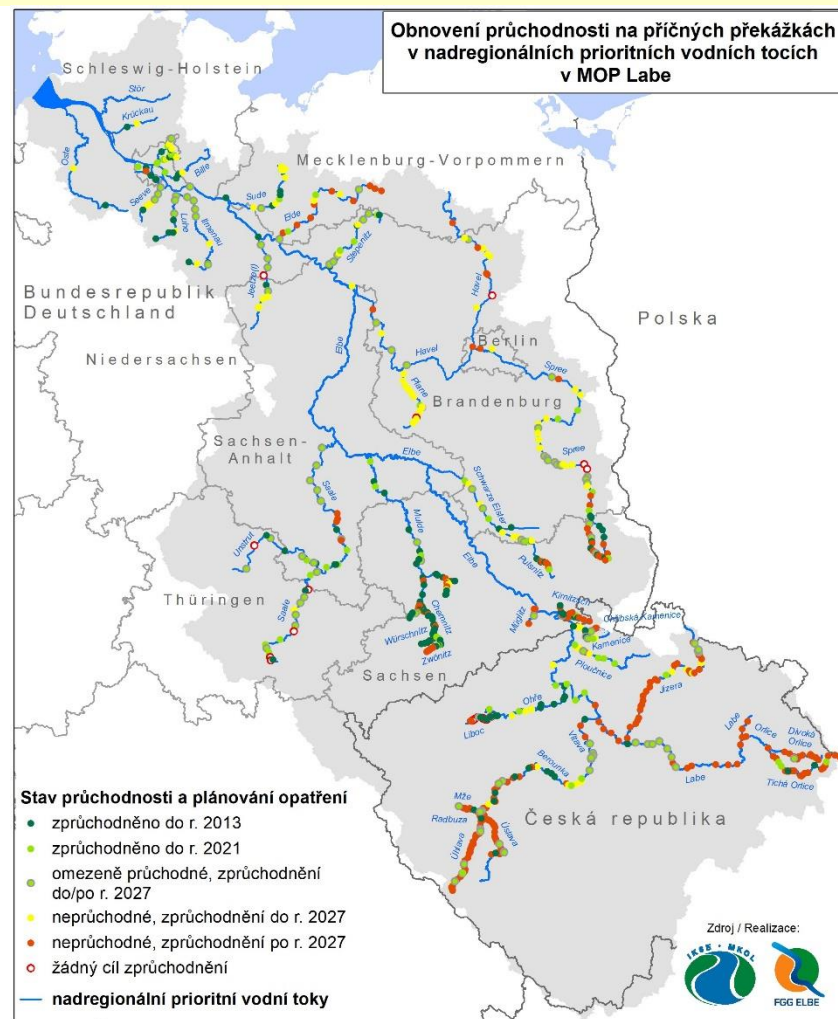
Verbesserung der Durchgängigkeit der Gewässer / Zlepšení průchodnosti vodních toků

Wiederherstellung der ökologischen Durchgängigkeit an Querbauwerken in überregionalen Vorranggewässern der internationalen FGE Elbe

Elbe + 57 Nebengewässer (15 in CZ, 42 in DE)

Obnovení průchodnosti na příčných překážkách v nadregionálních prioritních vodních tocích v MOP Labe

Labe + 57 vodních toků (15 v ČR, 42 v SRN)

Überregionale Strategien für den 3. Bewirtschaftungszeitraum

Nadregionální strategie pro 3. plánovací období

Verbesserung der Durchgängigkeit der Gewässer / Zlepšení průchodnosti vodních toků

Tabelle im Plan: Anzahl der Standorte mit Querbauwerken in überreg. Vorranggewässern /
Tabulka v plánu: počet míst s příčnými překážkami v nadreg. prioritních vodních tocích

Staat	Gewässer	Gesamtzahl der Standorte mit Querbauwerken (QB)	Anzahl der bis Ende 2021 durchgängigen Standorte mit QB	Plan für den 3. Bewirtschaftungszeitraum
Stát	Vodní toky	Celkový počet míst s příčnými překážkami	Počet míst s příč. překážkami, která byla zprůchodněna do konce roku 2021	Plán pro 3. plánovací období
DE	Elbe/Labe + 42	417	182 (44 %)	79 (19 %)
CZ	Elbe/Labe + 15	330	62 (19 %)	29 (9 %)
Insgesamt / Celkem	Elbe/Labe + 57	747	244 (33 %)	108 (14 %)

Überregionale Strategien für den 3. Bewirtschaftungszeitraum

Nadregionální strategie pro 3. plánovací období

Nährstoffe / Živiny

- Das Erreichen des guten ökologischen Zustands der Küstenwasserkörper erfordert eine Koordinierung auf der internationalen Ebene
- Dosažení dobrého ekologického stavu útvarů pobřežních vod vyžaduje koordinaci na mezinárodní úrovni

- Strategie zur Minderung der Nährstoffeinträge in Gewässer in der IFGE Elbe (IKSE, 2018):

Überregionale Ziele und Handlungsbedarfe zur Reduzierung der Nährstoffeinträge in der internationalen Flussgebietseinheit Elbe

- Strategie ke snížení vnosu živin ve vodách v MOP Labe (MKOL, 2018):

Nadregionální cíle a potřebné kroky ke snížení vnosu živin v mezinárodní oblasti povodí Labe

Überregionale Strategien für den 3. Bewirtschaftungszeitraum

Nadregionální strategie pro 3. plánovací období

Nährstoffe / Živiny

	N_{ges./celk.}	P_{ges./celk.}
deutsch-tschechisches Grenzprofil / česko-německý hraniční profil Hřensko / Schmilka		
Mittlere jährliche Fracht im Zeitraum 2014 – 2018 (abflussnormiert) Průměrný roční odnos za období 2014–2018 (normovaný na průtoky)	38 518 t/a	1 119 t/a
Mittlere jährliche Zielfracht (abflussnormiert) Cílový průměrný roční odnos (normovaný na průtoky)	30 799 t/a	962 t/a
Überschreitung der mittleren jährlichen Zielfracht um Překročení průměrného ročního odnosu za období 2014–2018 o	7 719 t/a	157 t/a
Minderungsbedarf gegenüber Zielfracht (abflussnormiert) Potřeba snížení vůči průměrnému ročnímu odnosu (normováno na průtoky)	20 %	14 %
limnisch-marine Bilanzmessstelle / bilanční profil na přechodu mezi limnickým a mořským úsekem Seemannshöft		
Mittlere jährliche Fracht im Zeitraum 2014 – 2018 (abflussnormiert) Průměrný roční odnos za období 2014–2018 (normovaný na průtoky)	75 082 t/a	4 310 t/a
Mittlere jährliche Zielfracht (abflussnormiert) Cílový průměrný roční odnos (normovaný na průtoky)	66 580 t/a	2 385 t/a
Überschreitung der mittleren jährlichen Zielfracht um Překročení průměrného ročního odnosu za období 2014–2018 o	8 502 t/a	1 925 t/a
Minderungsbedarf gegenüber Zielfracht (abflussnormiert) Potřeba snížení vůči průměrnému ročnímu odnosu (normováno na průtoky)	11 %	45 %

Überregionale Strategien für den 3. Bewirtschaftungszeitraum

Nadregionální strategie pro 3. plánovací období

Schadstoffe / Znečišťující látky

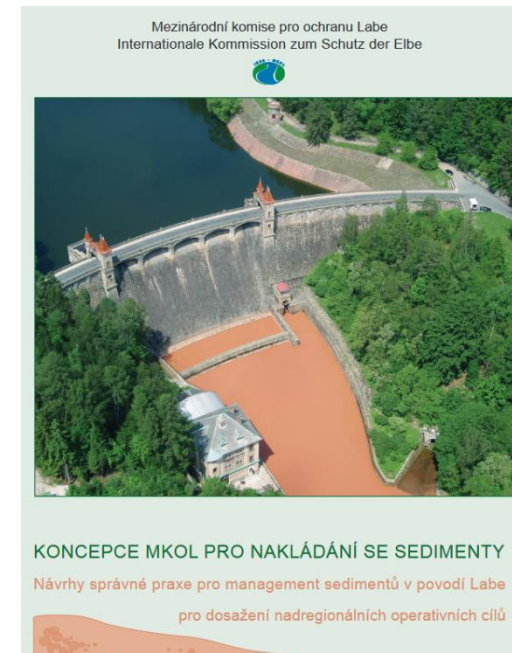
- Für viele Stoffe wird der gute Zustand noch nicht erreicht.
- Einige Stoffe sind persistent (werden langsam oder gar nicht abgebaut) und akkumulieren sich in Sedimenten und Biota;
→ bleiben auch nach Einstellung anthropogener Emissionen in der Umwelt,
→ viele sind in geringen Konzentrationen überall messbar → ubiquitäre Stoffe
- Besondere Bedeutung (UQN in Biota flächendeckend überschritten):
 - Quecksilber
 - bromierte Diphenylether
- Stoffe mit häufigen UQN-Überschreitungen: PAK, TBT, PFOS, Heptachlor/Heptachlorepoxyd, HCB, PCB, Bisphenol A, p,p'-DDT, Pestizide, Schwermetalle (As, Cu, Mn, Ni, Ag, Zn).
- U mnoha látek ještě není dosaženo dobrého stavu.
- Některé látky jsou persistentní (odbourávají se pomalu nebo vůbec ne) a akumulují se v sedimentech a biotě;
→ přetrvávají v životním prostředí i po ukončení antropogenních emisí,
→ mnohé se vyskytují v nízkých koncentracích všude → všudypřítomné
- Zvláštní význam (plošné překročení NEK v biotě):
 - rtuť
 - bromované difenylethery
- látky s častým překročením NEK: PAU, TBT, PFOS, Heptachlor/Heptachlorepoxyd, HCB, PCB, bisfenol A, p,p'-DDT, pesticidy, těžké kovy (As, Cu, Mn, Ni, Ag, Zn).

Überregionale Strategien für den 3. Bewirtschaftungszeitraum

Nadregionální strategie pro 3. plánovací období

Schadstoffe / Znečišťující látky

- Im 3. BWZ wird weiterhin große Aufmerksamkeit den schadstoffbelasteten Sedimenten gewidmet
- Handlungsempfehlungen aus dem Sedimentmanagementkonzept der IKSE (IKSE, 2014)
- Ve 3. plánovacím období bude nadále věnována velká pozornost sedimentům zatíženým znečišťujícími látkami
- Doporučené postupy z Koncepce MKOL pro nakládání se sedimenty (MKOL, 2014)

Überregionale Strategien für den 3. Bewirtschaftungszeitraum

Nadregionální strategie pro 3. plánovací období

Auswirkungen des Klimawandels / Dopady klimatické změny

- Steigende Lufttemperaturen, häufigeres Auftreten von Temperaturextremen, Rückgang der Niederschlagshöhen im Sommer mit Zunahme von Niedrigwasserperioden und Wassertemperaturen (Niedrigwasserperiode 2014 – 2019).
- Beeinflussung des Landschaftswasserhaushalts (Abflussregime, Hochwasser- und Niedrigwasserereignisse sowie damit zusammenhängend die Gewässerstruktur und Grundwasserneubildung ebenso wie physikalisch-chemische und biologische Eigenschaften von Oberflächenwasserkörpern und die Grundwasserqualität)
- Rostoucí teplota vzduchu, častější výskyt teplotních extrémů, snížení letních srážkových úhrnů se zvýšeným výskytem hydrologického sucha a zvýšením teploty vody (období hydrologického sucha v letech 2014–2019)
- Ovlivnění režimu vody v krajině (režimu odtoku, výskytu povodní a hydrologického sucha a v souvislosti s tím struktura vodních toků a doplňování zásob podzemních vod, jakož i fyzikálně-chemické a biologické vlastnosti útvarů povrchových vod a kvalita podzemních vod)

Überregionale Strategien für den 3. Bewirtschaftungszeitraum

Nadregionální strategie pro 3. plánovací období

Auswirkungen des Klimawandels / Dopady klimatické změny

Aktivitäten auf der internationalen Ebene im 3. BWZ:

- Mögliche Belastungen und Auswirkungen des Klimawandels und der Wasserknappheit sollen bei der Zustandsbewertung der OWK und GWK geprüft werden.
- Internationales Sonderuntersuchungsprogramm für die Beobachtung der Gewässerqualität bei außergewöhnlichen Gewässersituationen
- Hydrologische Auswertung der verstärkt auftretenden Niedrigwassersituationen im Einzugsgebiet der Elbe und Veröffentlichung entsprechender Berichte

Aktivity na mezinárodní úrovni ve 3. plánovacím období:

- Prověření možných vlivů a dopadů klimatické změny a nedostatku vody při hodnocení stavu povrchových a podzemních vod
- Mezinárodní mimořádný program měření pro sledování jakosti vody v případě mimořádných hydrologických situací
- Hydrologické vyhodnocování častějších období sucha v povodí Labe a zveřejňování příslušných zpráv

Aktualisierung des int. BP Elbe – Einreichung der Stellungnahmen Aktualizace 3. mezinárodního plánu povodí Labe – podání připomínek

Stellungnahmen können bis zum 22.10.2021 abgegeben werden

- Wir laden Sie herzlich ein, sich an der Anhörung zu beteiligen!

Připomínky je možno podat do 22. 10. 2021

- Srdečně Vás zveme k účasti na připomínkovém řízení!

Ende des Vortrags – **Závěr přednášky**

Vielen Dank für Ihre Aufmerksamkeit!

Děkuji Vám za pozornost!